№ 118 10 ივნისი, ხუთშაბათი. 1866—1882 10 ივნისი, ხუთშაბათი. № 118

რედაქცია

გოლოვინის პროსპექტზე თ. ივ. მუხრანსკის სახლებ-ში ქვემოთ.

ხელის-მოწერა

მიიღება თბილისში „დროების" რედაქციაში, ქუთაისში ჭილაძის (გერარდის) წიგნის მაღაზიაში. გარეშე მცხოვრებთათვის ადრესი: Въ Тифлисъ, въ редакціи „Дроэба".

„დროების" ფასი:

მთელის წლისა . . .	9 მან.	სამის თვისა . . .	3 მან.
ექვსის თვისა . . .	5 მან.	ერთის თვისა . . .	1 მან.

დროება

გამოდის ყოველ-დღე ორშაბათს გარდა

ფასი განცხადებისა

დიდის ასოებით, ასოზე 1 კაპ., პატარა ასოებით ასოზე ნახევარი კაპ., ჩვეულებრივის ასოების სტრიქონზე 8 კაპ.

თუ საჭიროება მოითხოვს, რედაქცია გაასწორებს და შეამოკლებს დასაბეჭდად გამოგზავნილ წერილებს. დაუბეჭდელ წერილს რედაქცია უკუ ვერ დაუბრუნებს ავტორს.

განცხადება მიიღება ქართულს, რუსულს და სხვა ენებზედ.

ქუთაისში განცხადება მიიღება ჭილაძის წიგნის მაღაზიაში.

ცალკე ნომერი „დროებისა" ღირს ერთი შაური

ყოველ-დღიური გაზეთი

„დროება"

პირველის ივნისიდამ წლის დამლევამდინ ღირს ექვსი მანეთი.

ადრესი: Тифлисъ, редакція „Дроэба".

ტელეგრამმა

(„სევერო-ზაპადის ტელეგრაფის სააგენტოსი")

პეტერბურღი, 8 ივნისს. სამხედრო კონტრიბუციის თაობაზედ ოსმალეთთან საქმის გასაკეთებლად ტანნერს უბოძეს თეთრი არწივის ორდენი.

ამბობენ, რომ გითომ დენ. ალბედინსკის პარიჟში ნიშნავენ რუსეთის ელჩად.

ჟანდარმის კორპუსსა და სახელმწიფო პოლიციას შინაგან საქმეთა სამინისტროს არ ჩამოაცილებენ; მხოლოდ ჩააბარებენ სამხედრო პირებს, რომელნიც შინაგან საქმეთა სამინისტროს დაემორჩილებიან.

ამბობენ, ბეჭდვის შესახები კანონები უნდა ხელ-ახლად გადასინჯონ.

ლონდონი, 8 ივნისს. ეგვიპტის საქმეების შესახებ კონფერენცია 22 ივნისს შეიკრიბება სტამბოლში.

პეტერბურღის ბირჟა, 8 ივნისს.

ბანკის ბილეთები:	მან. კაპ.
პირველი გამოცემისა —	94—75½
მეორესი — — — —	90—50
მესამესი — — — —	90—62½
მეოთხესი — — —	90—62
მეხუთესი — — —	90—12
აღმოსავლეთის პირვ. —	89—37
აღმოსავლეთის მეორე	89—37
აღმოსავლეთის მესამე	89—25
ოქრო, ½ იმპერიალი	8—14½

შინაგანის 5% სესხი ბილეთები:

პირველი სესხის — —	216—50
მეორე სესხის — —	210—50

100 მანეთი ღირს:

ლონდონი —	24—35	პენსი
ჰამბურღი —	207—50	ცენტი
პარიჟი — —	254—75	სანტიმი
ბერლინი —	„ — „	პფენიგი

ყოველ მოვლენას თავის მიზეზი აქვს

(დასასრული *)

„დროება" ამბობს, რომ ზოგიერთებს სიღარიბე მოჰყავთ იმის საბუთათ, რომ სკოლები არა გვაქვსო. მართალია, იმართლებენ ამითი თავს ზოგიერთები, მაგრამ ის კი დავიწყებიათ ამ კაცებს, რომ თითონ სიღარიბეც ჩვენი ბრალია და ერთი ცუდი საქმით მეორე ცუდი საქმის გამართლება არ შეიძლება. მაგალითად, შეიძლება იმითი იმართლოს კაცისმკვლელმა თავი, რომ სთქვას: მიტომ შემომაკვდა კაცი, რომ იმის ოთახში შეველი ფულის მოსაპარავად და როდესაც ფულის პატრონმა დამიჭირა და არ მიშვებდა, დავკარი, იქნება ხელი გამიშვასო და იმ დაკვრისაგან მოკვდაო, თორემ მოკვლა სრულებით არ მინდოდაო? განა, კაციც რომ არ შემოკვდომოდა, ქურდობა კი მიეტევებოდა?

ჩვენს ქვეყანაში მრავალი კაცი თითონ არის მიზეზი თავის სიღარიბისა. რამდენ ქართველს დაუბნევია თავის დიდი მამული, რამდენს შეუჭამია ათი და ასი-ათასი მანეთი, თუ თავის და თუ თავის ცოლის მზითევი და სკოლისათვის კი ერთი კაპეიკიც არ შეუწირავს! მერე რაში დაუბნევიათ: ან კარტში წაუგიათ, ანუ უსარგებლო სადილებში და პიკნიკებში, ანუ საჩუქრებში, ანუ გამოჩენილი პირების დასამეგობრებლად და სხვანი. ყველა ეს ცოტ-ცოტა, ზომით, კარგია; მაგრამ, საუბედუროთ ქართველმა ზომა არ იცის: სანამ არ გაკოტრდება, ვერ გაიგებს—რაშია საქმე, როგორც ათინელ ტიმონს დაემართა, და მერე რაღას გაარიგებს? მოგეხსენებათ, გაკოტრებული კაცი, თუ ძალიან განათლებული არ არის და სულით მაღალი, უზნეოც შეიქნება, და უზნეო კაცი სკოლებზე ველარ იფიქრებს.

სომხები კი ასე არ იქცევიან. ისინი არიან დიდი პრაქტიკული ჭკუის კაცები; თითქმის ყოველი იმათგანი ცდილობს, თუ არა აქვს სიმდიდრე, შეიძინოს და თუ აქვს, არ დააბნიოს, უმატოს და სკოლას შესწიროს. ისინი უფრო საქმის კაცები არიან; ჩვენ კი უფრო სიტყვის კაცები ვართ. ჩვენ გვგონია, თუ რამდენიმე ალმაცერი სიტყვები ვსთქვით და მაყურებლების გულები აავძგერეთ,—საქმეც გავაკეთეთ. სომხები კი თუ სიტყვებთან ფულებსაც არ გასცემენ, ისე არ სთვლიან საქმეს საიმედოთ.

აი ეს გახლავსთ მიზეზი რომ იმათი სკოლები თან-და-თან ძლიერდებიან.

აიღეთ მაგალითად ქ. ქუთაისი. თუმცა აქ ცოტა არიან სომხები და იმათში ძლიერ ცოტა შეძლებულები, მაგრამ თვალს იამება ეხლა იმათ სკოლის ნახვა. იქ, სადაც ორი-სამი წლის წინეთ დაფეხვილი ხის სახლი იყო სასწავლებლად, ახლა დიდი, უზარმაზარი ორ სართულიანი ქვითკირის შენობაა წამოჭიმული.

რატომ ჩვენ ვერ მოვახერხეთ ამისთანა რამე? განა ცოტა იყვნენ და არიან ქუთაისში ისეთი პირები, რომელთაც ადგილ-მამული აქვთ ქუთაისში და შეძლებაც? იმიტომ რომ ქართველები ვართ; ჩვენი მამულები დავაბნიეთ, არც სკოლები გვიძებნია, დავღარიბდით და ეხლა ვზივართ, და ვგოდებთ ვითარცა იერემია. სომხები კი შეძლებულები შეიქნენ, თავის ცოლ-შვილსაც უტოვებენ ქონებას და სკოლებსაც. იშვიათი ანდერძი მტკიცდება სომხისა ჩვენს ოლქის სასამართლოში, რომ იქიდამ სკოლისათვის არა იყოს-რა შეწირული.

აი ამ გვარათ ეწევიან სომხები თავის სკოლებს და მაშა სადამე ანათლებენ თავის მომავალ დგმას. ქართველი ფრანგებიც ბევრით არა რჩებიან უკან იმათ. ქართველებისას კი ნუ იკითხავთ. საანდერძოთ არას ჩამოიტოვებენ ისინი.

მაგრამ მარტო მატერიალურად ეწევიან სომხები სკოლებს? ვინც გამართულია ცხოვრებაში, ვისაც მატერიალური მსხვერპლი შეუწირავს კარგი საქმისათვის, ის არც ზნეობით მონაწილეობას დაზოგავს იმავე საქმისათვის. უნდა გამოვტყდე, რომ ჩვენ ისე სულითა და გულით ვერ ვკიდებთ ჯერ ხელს სწავლა-განათლების საქმეს, როგორც სომხები. რამოდენი-

*) იხ. „დროება" № 117.

«დროების» ფელეტონი, 10 ივნისი.

თელაური ფელეტონი

გაზაფხული და სეტყვა.—გრასეს მოკვლა და ავაზაკობა კახეთში.—დ. დარსვი—და თ. სომხები.

ეს მესამე თვეა, რაც გაზაფხული დადგა, მაგრამ აქამომდე კახეთს ამისი ნიშანი არა ეტყობა-რა. დღეში ორჯერ და სამჯერ გვრწყავს შხაპუნა წვიმა; დროს და დროს ისეთს სიცივეს გამოუშვებს ცივ-გომბორის მთა, რომ ზამთრის ტანისამოსში შევძვრებით ხოლმე.

კავკასიის ქედზედ ჯერ კიდევ თოვლი მოდის. ბევრი თუშების ცხვრის ფარები, რომელთაც წელს ზაფხული უნდა გაეტარებინათ თუშეთის მთებში, უკან დაბრუნდნენ თრიალეთში საზაფხულოდ. ზამთარი, მართალია, გრძელი და სუსხიანი იყო, მაგრამ ამისთანა გაზაფხულს ისევ იმას ამჯობინებენ ნამუსით. ასის წლის ბებრებსაც კი არ ახსოვთ ამისთანა დაჟინებული ავდრები გაზაფხულზედ. მხოლოდ ეს ორი დღეა, რაც დარია, შემდეგში კი რას გვიპირობს ბუნება, არ ვიცით. შეიძლება ახლა გოლვამ მოგვაბეზროს თავი; არც ამისა შერცხვება ჩვენს ბუნებას.

სიცივეს ჯანი გავარდეს, როგორმე გავუძლებდით,—საქმე ის არის, რომ დღეში ორჯელ და სამჯერ ვისეტყვებით. მარტო შეტყობა რო გიდოდეთ თუ რა დროს მოდის სეტყვა, ამასაც ვერ გაიგებ. აქ წელს ყოველ დროს ნახავთ სეტყვას: ხან დილის ოთხ საათზედ, ხან ღამის ათს საათზედ, ხან შუა დღის წინ და ხან შუა დღის უკან.

სეტყვა და რა სეტყვა? სადაც კი ჰხვდება, სიყმეს აცლის ყოველისფერს. ზოგიერთ სოფლებს სამჯერ და ოთხჯერ ერგოთ დასეტყვა.

ჯერ თელავის ზემო მხრის სოფლები ჩარეგვა ისე უწყალოდ, რომ ბევრმა მემამულემ ხელ-მეორედ გასხლა ვაზი, ეგების სამეორისოთ მაინც გამოდგესო. მინდორშიაც ყანები ზოგმა სიმინდებათ დახნეს და ზოგმა საბალახოთ შეინახეს.

ახლა თელავის ქვემო მხრის სოფლებს ეწვია და ღმერთმა თქვენს ავად დამაწყევარს მისცეს ის სიკეთე, რაც მათ მან უწყალობა. მთლად მთელს ნახნავებზედ და ნათესებზედ ხელი აალებინა, თორემ ვენახებს ვილა იტყვის.

წელს მთელი თელავის მაზრის სოფლების უმეტესობა ვერ ეღირსება ვერც კალოს გამართვას და ვერც რთველისა. ისეთ ნაირად არის დასეტყვილი რამდენიმე დიდრონი სოფელი, რომ ძალიან ბევრი უნდა ეცადო, ხეზედ ფოთოლი იპოვო. ნახნავს ხომ ვერ შეატყობთ თესებულა რამ, თუ არა; მთელი ნახნავები საშინლად არის გადალადრილი სეტყვისგან.

პირუტყვებსაც უჭირთ დროებით თავი გადირჩინონ. დღეში ოცის ვერსის სივრცე მაინც უნდა მოატარო საქონელი რომ ფერდი ამოილოს. ვისაც აბრეშუმის ჭია ჰყავნდა, სულ ქათმებს აჭმევდა, რომ წამლები ალარავინ იყო.

ერთის სიტყვით, მტერსაც კი შევბრალება ჩვენი სოფლები: მთელი წლის ნალევაწ-ნატანჯავზედ ხელი დააბანინა აქაურ მემამულეებს.

მთაში თურმე უარესობა იყო: რისთვისაც კი მოუსწვრია, ცოცხალი არ გაუშვია; შინაური და გარეული პირუტყვი ბევრი იმსხვერპლა; მწყემსებიც დაუხრჩვია. ასე გასინჯეთ, დათვებიც კი ვერ წასვლოდნენ ამ ნიავღვარს. უვარლის და საბუის ხევებმა

მე მაგალითს მოვიყვან ჩემგან ნახულს:

1867—69 წელში, როდესაც ტფილისის რეალურ გიმნაზიაში ვასწავლიდი ქართულ ენას, მაშინ იქ ერთი ყმაწვილი კაცი, სომეხი, ასწავლიდა სომხურ ენას; ის პარიჟში იყო ნასწავლი და ზოგიერთი ევროპიული ენებიც იცოდა. იმან დაიწყო და კიდევაც შეადგინა ჩემსობას სომხურ ენაზე ღრამატიკა. ძნელი წარმოსადგენია რანაირად შრომობდა იმ ღრამატიკისათვის და როგორ უხაროდა, რომ დიდ სარგებლობას მოუტან ჩვენს სკოლებს ამ ღრამმატიკითო.

რამდენიმე წელიწადია მასუკან, ქუთაისში ჩამოვიდა განათლებული და ევროპაში ნამყოფი ქალი, იოანისიანის ასული, მასწავლებლათ აქაური სომხების სკოლაში. ამ პატივსაცემმა ქალმა მხოლოდ სწავლის გავრცელებისა და არა სხვა რაიმესათვის მიიღო თავის თავზე მასწავლებელის შრომა; ის მდიდარი კაცის შვილია. რამდენათ არის ის მოწადინებული, რომ სომხებში სწავლა გაავრცელოს, ამას დაინახავს კაცი შემდეგი იმის სიტყვებიდამ: ერთი ჩემი მეგობარი კაცისას ვიყავი სადილათ, სადაც ეს პატივცემული ქალიც იყო. სხვათა შორის იმან მითხრა, რომ პატარა რომ ვიყავიო, თითქო მაშინვე წმინდა გაიანე მეცხადებოდაო და მირჩევდაო, რომ ყმაწვილების აღზრდისათვის შემეწირა თავიო. თითონაც იმას გაიანე ჰქვია. როგორც ზევით ვსთქვი, ის არის განათლებული ქალი და სრულიად უცხო ამაოდ-მორწმუნეობისაგან, მაგრამ აღტაცებულია თავისი საქმის სიყვარულით, ქართველებში კი თითქმის არ მინახავს, რომ მდიდარს და განათლებულ ქალს შეეწიროს თავი მასწავლებლობისათვის.

1862 წელს, ზამთარში როდესაც პეტერბურღში მივდიოდი უნივერსიტეტში, მე მიმყობოდა თანა მოგზაურად ერთი სწავლული სომეხი, მოსკოვის უნივერსიტეტში ახალ კურსშესრულებული, სადაც გაიგებდა, აქსაისა და ხარკოვს შუა სომხების სოფლები არისო, მთხოვდა გავჩერდეთო, გარდმოხტებოდა იმ ცუდს, თოვლიან ამინდში, შევიდოდა სოფელში და იქიდამ მობრუნებული გახარებული მეტყოდა, რომ აქ სომხებს სკოლა აქვსო.

აქედამ დაინახავს მკითხველი, თუ მატერიალურ შემწეობას გარდა რამდენ ზნეობით მონაწილეობას და შემწეობას იღებენ სომხები თავიანთ შვილების განათლებაში. აი საყურადღებო მიზეზი საყურადღებო საქმის.

ალექსანდრე ფიფინაშვილი.

დღიური

ჩვენ შევიტყეთ, რომ აქაურს უმაღლეს ადმინისტრაციას ზოგიერთ თავად-აზნაურთაგან წარდგენილი პროტესტი ტფ. გუბ. თავად-აზნაურთა უკანასკნელ კრებისა და ამორჩევების შესახებ. საფუძვლად ამ არ-შეწყნარებისა, როგორც გვითხრეს, ის გარემოება არის მოყვანილიო, რომ კრებაზე დამსწრეთა ნახევარზე მეტი რიცხვი არ აწერს ამ პროტესტზედ ხელსაო.

* * *

ქუთაისიდამ გვატყობინებენ, რომ იქაც ძველი მარშალი თ. ნ. დ. წერეთელი თავად-აზნაურთა საზოგადო კრებას ამოურჩევიათ კიდევ გუბერნიის წინამძღოლად.

* * *

ამას წინათ თელავში მოჰკლეს ერთი უცხო ქვეყნელი კაცი—ფრანცუზი ბრასსე და ახლა, როგორც გაზ. „კავკაზში“ იწერებიან, ერთი ამ გვარივე შემთხვევა სამეგრელოშიაც მომხდარა: ამ ივნისის 5-ს ჭალადიდის ტყეში მოუკლავთ ტყის-ვაჭარი ფრანცუზი ბედუენი, რომელსაც, როგორც გვითხრეს, ვეჩიების ტყის ერთი ნაწილი ჰქონდა ნაყიდი, სჭრიდა ამ ტყეს და საზღვარ გარეთ გზავნიდაო. მკვლელი უკვე დაუჭერიათ; ვიღაც მეზურია აღმოჩენილა, რომელიც ამ ფრანცუზისათვის ტყის მჭრელ მუშებს ჰქირაობდაო.

* * *

დღეს მეოთხე დღეა, რაც რუსეთის ფოჩტა არ მოგვსვლია. ამის მიზეზი, როგორც ამას წინათაც გამოვაცხადეთ, თერგზე რკინის ხიდის გაფუჭებაა.

* * *

ჩვენ გვთხოვენ შემდეგ შენიშვნის დაბეჭდვას:

„ავლაბრის მეიდანზედ ერთი მარტოყოფელი ქართველი გლეხი კაცი მაწვნებს ჰყიდდა ქილებითა. ამ კაცთან მოვიდა ერთი ყმაწვილი სომხის ბიჭი, იყიდა ერთი ქილა მაწონი ერთ აბაზათ და შაურიც ქილის გირაოთ გაუშვა და ქილა კი მაწვნით წაიღო. ნახევარი საათის შემდეგ მობრუნდა ის ბიჭი, ქილა ნახევრათ მაწვნით მოაგდო თავში ზედ გლეხს და მიცემულის ხუთი შაურის თხოვნა დაუწყო იმ მიზეზით ვითომც, რომ ვისთვისაც იყიდა, იმათ აღარ უნდოდეთ მაწონი. გლეხი, რასაკვირველია, არ უბრუნებდა ფულს იმისთვის, რომ იმან სავსე ქილა მიჰყიდა და უკან კი მოუტანა ნახევრათ, რომელსაც აღარავინ იყიდდა. ბაასის დროს შემოეხვივნენ ამ კაცს ხეჩოები, ავეტიკები და მიკირტუმები და ღმერთმა თქვენს მტერს მისცეს, რაც იმათ გლეხს დღე დააყენეს, ზოგნი ლანძღავდნენ, ზოგნი პირში და თვალებში ხელებსა და ჯოხს აქანებდნენ და სჩრიდნენ და საცემლათ იწევდნენ და სხვ., ასე რომ ეს უბედური კაცი სრულებით გაცეტდა და აღარ იცოდა რომლისთვის მიეცა პასუხი. მე ამის მნახველმა ვუთხარი იმ ბოროტებსა, რომ თქვენ არ გაქვთ ნება მაგ კაცს ხელი ახლოთ-მეთქი და ან კიდევ ეგ მაწონი უკან აიღებინოთ-მეთქი, რადგანაც თქვენ თვითონ არ იღებთ გასყიდულს საქონელს უკან. ამაზედ იმათ ხმები გა
მინდეს, რადგანაც [illegible] ვეგო
და გლეხსაც [illegible] იყო გუ
მიეცა; მაგრამ საიდგანაც არ იყ
მობრძანდა ამ ლაპარაკზედ აქაუ
პოლიციის აფიცერი ბ-ნი ელიარო
რომელმაც პირველათ ყურადღება
მიაქცია, მაგრამ ხრომ ამ გლეხს თა
ანება და ეძგერა ამ წესის დამცველ
რომელსაც თურმე მაწვნის ყიდვა სდო
მებოდა და ესეც მოუბრუნდა საც
დავს გლეხს და მაღალის ხმით უბძა
—მე გეუბნები, რომ ამ მინუტში მ
გათ ეგ ფული დაუბრუნოვო და
ნი მაწონი უკანვე აიღოვო, თორ
ამ საათში პოლიციაში წაგათრევ
ნი მაწვნითო! საბრალო გლეხმა ამო
ლო ხუთი შაური და დაუბრუნა მგლ
სა, მაგრამ ცრემლ-მორეულმა ჩუმა
წაიბუტბუტა: „გლეხის კაცის გაჩე
დღეც დაიქცესო“. აიღო თავისი
წვნის ქილები და წავიდა შინისკენ.

„ნუ დაივიწყებთ, რომ ის წე
დამცველი ქართველი გახლავთ და
ის ასე უღვთოთ სჩაგრავს უბედ
გლეხს, სხვა რაღას უზამს?“

შენიშვნა.

„დროების“ მე-115 ნომერში
დაბეჭდილი სათავად-აზნაურო სკ
ლის შესახებ ბატ. ნ. ხ—ის სტა
რომელშიაც მოხსენებულია, რომ მ
წავლებელთა და კომიტეტს შორ
უკმაყოფილება ჩამოვარდაო. უკმაყ
ფილების მიზეზათ, სხვათა შორ
ავტორს ის მოჰყავს, რომ მასწავლ
ლებს არა სურდათ ეგზამენების მო
დენა იმ გვარად, როგორც მოახდ
კომიტეტმაო.

მართალია მასწავლებლები იმ
რისა იყვნენ და ეხლაც არიან, რ
სისტემატიკურ ეგზამენებს და
კლასებში არ უნდა ჰქონოდათ ალ
მაგრამ კომიტეტის ზოგიერთმა
რებმა ისურვეს ეგზამენების მოხდ
იმ გვარად, როგორც ეს ჩვეულე

დამღრჩვალი დათვები ჩამოიტანეს მთებიდგან. ბარის მოსავალს ხომ გამოგვაკლო სეტყვამ და მთისაც თან გაიტანა. წელს ვერც ერთს კახეთის მთაში ღორი ვერ დადგება გასასუქებლათ.

ნეტამც ჩვენის ქვეყნის სხვა კუთხეებში მაინც კარგი მოსავალი მოვიდეს; ეგება წელს იოლად წაგვეყვანოს.

ბუნებას რომ თავი დავანებოთ და ახლა კაცებზედ ვილაპარაკოთ, ჩვენ მოგვიხდება ბრასსეს სიკვდილზედ შეფერხება. თუმცა თვეც გადის, რაც ის მოჰკლეს, მაგრამ ხალხის ყაყანი აქამომდე არ შეწყვეტილა ამ საგანზედ. ან კი როგორ არ ილაპარაკებენ, როდესაც ბრასსე ისეთი ჩაჩული არავინ იყო, როგორის მოკვლა ჩიტის მოკვლასავით ჩაივლის ხოლმე, მეტადრე თუ არაფერი ჭრილობა ეტყობა; საკმაოა ვინმე დოქტორმა შეამოწმოს „ცხელება ჰქონიაო“, ან „ფილტვების ანთება“, რომ მთელმა საქმემ ჩაილულის წყალი დალიოს. არა, ბრასსე ისეთი კაცი არ იყო და თუნდ უნდოდეს ვისმე ამისი ჩაფარცხვა, ვერ მოახერხებს, იმიტომ, რომ ბრასსე ფრანცუზი იყო და მას პატრონი გამოუჩნდება. მოგეხსენებათ ამისთანა შემთხვევებიც ხდება ხოლმე მიზეზათ ორს სახელმწიფოს შორის უკმაყოფილების ჩამოგდებისა. მეორე, აქ მთელს მხარეს დაუნდობლობის ჩირქი ეცხება და აბა როგორ არ ილაპარაკონ!

— ერთი ფრანცუზი შემოგვეხიზნა და ისიც ვერ ვითვისეთო? ამბობს ხალხი.

ბრასსე მოჰკლეს სოფ. რუისპირში, ღამით, თავის საწოლს ოთახში. მოჰკლეს იმ ღამეს, როცა ღვინოები გაჰყიდა, ფული შეიტანა შინ და მხიარულად ტკბილს ძილს მიეცა.

ცხადია, რომ მკვლელებს იმდენად ბრასსეს სიკვდილი არ სდომებიათ, რამდენათაც მისი ფულები; და თუ მოჰკლეს, ეგ იმისთვის, რომ ის იმისთანა პირი იყო, რომ, თუ ცოცხალი იქნებოდა მისი ფულების წაღება შეუძლებელი იყო. ის არ წავიდოდა აბამელიქოვს, რომელმაც თავის ხელით მიართვა სავსე რევოლვერი და ბუმაჟნიკი ცივ-გომბორის მთაზედ ვიღაცაებს: „მე ნურას დამიშავებთო!“ რომ ეს საქმე იცოდნენ, ამისთვისაც მკვლელებმა ამოირჩიეს ისეთი ღამე, როცა ბრასსე დაღალული და კარგათ შექეიფიანებული მიეცა ძილს.

მკვლელებს რამწამ შეამტვრიათ კარი, ის მაშინათვე სძგერებოდა თოფს, მაგრამ ხმალს—თუ ხანჯალს აღარ დაეცალებინა ფეხზედ შეყენება. თურმე მაინც არ ემორჩილებოდა საწყალი და ამისთვის საშინლად აეკუწათ. სახლობის დახოცაც მოენდომებინათ, მაგრამ საჭიროდ არ სჩვენებოდათ, თუ შეჰბრალებოდათ, და თავი დაენებებინათ.

მკვლელები თურმე ათამდის ყოფილან. აქ ნამდვილი დამზადებული პარტია უნდა იყოს და იქნება სხვაგანაც იჩინოს თავი. ვინ იყვნენ,
საიდამ მოცვივდნენ, ან სად გაქრ
არავინ იცის. ფულთან ვექსილ
და გირაო ნივთებიც წაუღიათ.
ჰხსნის ხალხი, რომ მკვლელები
რეულებიც იყვნენ, მოთავე ახლო
ბელი იქნებაო, თორემ შორეულ
ან რა იცოდნენ, ბრასსე რო
ფულს მიიღებდა, ან კარები როგ
ადვილი გასატეხი იყოვო და ან
სილები რათ უნდოდათო. ვაი ს
ცოდვილო და ახლობელ კე
შობილებსაც ასახელებენ.

ჯერ-ჯერობით რამდენიმე
დაიჭირეს, მაგრამ მგონი ვერა
გეს-რა.

მეორე კარგი ავაზაკობაც თე
ქვემო ს. ქისისხევში აჩინდა.
ფილი ჯერ წინეთაც სახელგატე
იყო ამ მხრით და ახლა საქვეყნ
დაამტკიცა. ერთმა გარემოებამ გ
ყოფინა ამ ქურდების უსტაბაშებ
ვი. ერთს გლეხს შეენიშნა, რომ
კაცს რამდენჯერმე აღარ-ჩაგარათ

ხოლმე სხვა სასწავლებლებში. ვეს და მასწავლებლებიც და-ნხმდნენ.

ჰითი გათავდა ეს უთანხმოება ეგ-ბის შეახებ. ასე, რომ ამ უთან-ბამ, რომლის მგზავსი ყველა სას-ლებელში, ყველა სამსახურში ხდე-ქმის საერთო მსვლელობაზედ ქონია არავითარი მავნებელი ენა. ის აღტაცებული სიყვარუ-ლი, რომელიც ანთია ამ სკო-მოსამსახურე პირთ გულში ისადმი, ისე ძლიერია, რომ ამ უთანხმოებას არ შეუძლიან გუ-აცრუება. ამაში ყველანი დარ-ებულნი უნდა იყვნენ.

გარდა ამისა კომიტეტში ირიცხე-ამისთანა პირნი, რომლებზედაც თქმა დანაშაულია, შეცოდე-ვის შეუძლიან უსაყვედუროს სვან ცნობილს და ღირსეულად ცემულს პ. ქ. მამაცოვს? მხო-ლოდ იმას, ვინც არ იცის რა მხურ-ლე მონაწილეობას იღებს ეს პა-ტივცემული პირი ამ სასწავლებლის კე-თილ-დღეობაში. იმისი ხშირი დათვა-ლიერება სკოლისა, ყოველ საქმეში ჩარევა და დაწვრილებით შეტყო-ბა—ნუ თუ ყველა ეს საყვედურის ღირსია? იმისი მამობრივი მოპყრობა მასწავლებლებთან—დაუფასებელია. იმისი ბრული და ამასთანავე გონივრუ-ლი დარიგებანი ყოველთვის ძვირად ღირებიათ და ეხლაც უღირთ ამ სკო-ლის მოსამსახურე პირთ.

გრეთვე არა გვაქვს არავითარი სა-ყვედური საყვედურის ჩრდილი მივა-ყენოთ კ-ნა მ. ვ. ორბელიანისას, რომელმაც ამ თანამდებობის ასრუ-ლების მოკლე ხანში დაიმსახურა ული სიმპატია როგორც მოსწავლე ყმაწვილებისა, ეგრეთვე ინსპექტორ-მასწავლებლებისა*).

*) საჭიროდ ვრაცხთ შევნიშნოთ, რომ ბ. ნ. ხ—ის სტატიაში ძველი კა-მიტეტის შესახებ არის სჯა და არა ახ-ლანდელს კამიტეტზე. რედ.

მე ამას მოგახსენებთ არა იმიტომ, რომ გუნდრუკს ვუკმევდე ვისმეს; არა, ჩემგან ამას არავინ ითხოვს და კიდეც რომ ითხოვონ, ვერ ავუსრულებ. მე ვამბობ ჭეშმარიტების ასადგენათ.

რ. ჯაჯანაშვილი.

7 ივნისს, ქ. ტფილისი.

„დროების" კორრესპონდენცია

ტოლა (ლეჩხუმის მაზრა) 26 მაისს. როგორც იქნა გავისტუმრეთ; ვფიქრობდით სალაა გვეშველება, დავსძვრებით ხელიდამ წლევანდელს დიდს ზამთარს-მეთქი, მაგრამ თქვენც არ მომიკვდეთ, აგრე ადვილათ არ გვშორდება: ეს საუკეთესო თვე გაზაფხულისა თითქმის იანვრათ გადაგვექცა. სულ წვიმა და ცივი ქარ-სუსხი, თოვლიც საკმაოდ გვიფეშკაშა სოფლის ახლო, ძალი და ახლო მდებარე მაღლობი ალაგები ჯვარ-დასაწერი პატარძალივით მოგვირთო თეთრად. ეს ორი-სამი დღე მაინც სწორეთ ზამთრის სიცივეები დასდგა.

სიცივეს ვილა სჩივის რომ ვენახის მოწვის (დამვრის) შიში არ იყოს; თუ ასე გასტანა კიდევ, ძალიან საეჭვოა, რომ გადურჩეს. ვაზი ეხლა ისეთს დგომარეობაშია, რომ მცირე სესხიანი დღეც საკმაოთ მის გასაფუჭებლად.

პურის მოსავალსაც ძალიან ცუდი პირი უჩანს წელს. თუმც მართალია ხუთი-ექვსი წელიწადია მას შემდეგ, რაც ჩვენში პურის მოსვლამ საკმაოდ დაიწია, მაგრამ წლევანდელისთანა დაკლებული ჯეჯილი, ჯერ არ გვინახავს. გამოცდილი პირები დიდ ზამთარს აბრალებენ.

ბევრს ადამიანებსაც ძალიან ძვირათ დაუჯდათ წლევანდელი უჩვეულებრივო ცუდი ზამთარი: დადგა თუ არა გაზაფხული და ცოტათი გათბა ჰაერი, ხანგრძლივი ყინვებისაგან დაძრულმა ადამიანებმაც იწყეს საიქიოსკენ გამგზავრება: ამისთანა უცები სიკვდილი არ გაგონილა: ერთს შეცივებს და იმავე დღეს მშვიდობით, ცოლო და შვილო! ზოგს სრულიად ავადმყოფობის ნიშნის უნახავად პოულობენ დილით სარეცელზედ საუკუნოდ განსვენებულს. რამდენიც ამ გვარი შემთხვევა ხშირდება, იმდენი კმაყოფილებით იღება ზოგიერთი ვერცხლის მოყვარე სულიერი მამების გაუმაძღარი ჯიბის კარები.

სოფლის თვით-მმართველობამ ის სარგებლობა ვერ მოუტანა ჩვენს მდაბალ ხალხს, რაც მოსალოდნელი იყო; ესენი თითქო მეორე ბატონები და ტყავის გამძრომნი გაუჩნდენ ხალხს; სოფლის სუდიები, თუ ჯეროვანი სასყიდელი არ მისცა საწყალმა გლეხმა, ისე რაც უნდა მცირე სავანზედ იყოს საჩივარი, სამართალს არ აძლევენ. ამის დამამტკიცებელი მაგალითები უანგარიშოა, მაგრამ ჩვენ მხოლოდ ერთს მოვიყვანთ აქ:

ერთი გლეხი სჩიოდა თურმე ჩვენი საზოგადოების სასოფლო სასამართლოში რაღაც საგანზედ; მოსამართლეებს განჩინებაც დაედგინათ; მაგრამ რათ გინდა, პატიოსან მსაჯულებს სამი მანეთი ეთხოვათ, თუ მოგვცემ, განჩინებას მოგცემთო და თუ არა, არაო. საწყალ გლეხს სამი მანეთი ვერ ემოვა,—ხუმრობა საქმე როდია, ბატონებო, ეხლანდელ გაჭირებულს დროში და ათას გვარ გარდასახადში ჩავარდნილის ღარიბი გლეხისათვის სამი-ოთხი მანეთი. დიდის ხვეწნითა და ბუდარებით გლეხს მანეთ ნახევარი ეძლია, მაგრამ ისინი როდი დათანხმებულან ამ მცირე სასყიდელზედ და თავის დადგენილი განჩინება ნაკუწ-ნაკუწად ქცეული ცხვირ-პირში მიაყარეს თურმე გლეხს.

მამასახლისების შესახებ ხომ რაღა მოგახსენოთ, ესენი ხომ ისე ფეხს არ გადადგმენ, თუ ან მუცელი და ან ჯიბე არ დააკმაყოფილეს. სულ უბრალო საქმე რომ შესთხოვოს გლეხმა, რომელიც იქვე ერთი [illegible] გარდასაწყვეტი იყოს, მაინც ამ [illegible] უბრძანებს:—შინ წადი, ჩვენ ყველა იქ მოვალთ და იქ გაგითავებთ საქმესო! რა ქნას გლეხმა? უნდა წავიდეს. გზაში მიმავალი ესაყვედურება თავის თავს: ნეტავი რაც ვიჩივლე, ერთი იმდენი კიდევ დამეკარგოდა და ესენი დღეს სახლში არ ჩამეჯდინაო. კარგი კიდევ რომ იმითი აიცილებდეს გლეხი მათ მასპინძლობას, რაც მისთვის უფრო ადვილ მოსახერხებელს შეადგენს, მაგალითად მჭადი, სამარხო და სხვა ამ გვარებ; მაგრამ უკაცრავოდ, ამ გვარი სანოვაგით უკანასკნელ სტოროჟსაც ვერ დაუხვდება; მათთვის უნდა მზათ იქონიოს მსუქანი დასაკლავი, თავი ღვინო და მისი პური და სხვა ამის სამკაული და კარგათ უნდა გამოათროს ბატონი მამასახლისი თავისი ამალით, რომელიც მარტო ერთი-ორი როდია, და ამ ნაირად გლეხს უჯდება მცირე საჩივრის დაწყება კაი-ძალს ფასათ.

ადვოკატები ხომ ისე გახშირდენ ჩვენში, როგორც წვიმის შემდეგ სოკო. საითაც მიიხედ-მოიხედავ, ყველგან გაადვოკატებულ პირებს დაინახავთ, ყველა იურისტობას ჩემულობს, ყველა საადვოკატო ეგზამენიის დასაჭერად ემზადება! კარგია კიდევ, თუ ეს ძალად გაადვოკატებულნი პირნი ნამეტან ძვირად არ დაუჯდა ჩვენს ხალხს, რომელიც ძალა-უნებურად უნდა გაებან მათ ბადეში.

ხმა გვესმის იუსტიციის მინისტრს განზრახვა აქვსო, რომ მომავლის წლიდამ მომრიგებელნი მოსამართლენი ვალდებული უნდა გახადოსო, რომ თავის სეკრეტრად უეჭველად უნივერსიტეტში ან გიმნაზიაში კურს-დასრულებული იყოლიოსო. ღმერთმან ინებოს ამ ხმის აღსრულება, რაც ურიგო და კანონის წინა-აღმდეგი რამ

ნისკენ. გლეხს აღლო აელო; ეშოური მარჯვი ბიჭი და შიგ დაემა-ლა. შუაღამის დროს კიდეც მობძა-ნებულიყვნენ დაუპატიჟებელნი სტუმ-რები. ჯერ კარგად გაელაწძლათ პატ-რონი ასე მაგრა რად დაგიკეტიაო და შემდეგ კარები შეემტვრიათ, მიეხედ-მოეხედათ და რომ დაენახათ, რომ ფერი ჩამი-ჩუმია, შებძანებულიყვნენ შიგ. მაგრამ პირველს ბელადს ბნელაში ხანჯლები კი სძგერებოდა აქეთ-იქიდამ. სხვები მაშინვე ქცეულიყვნენ და ის იქ დარჩომილიყო დაეჭირათ. შემდეგ, რო-ცა დაემორჩილებინათ და პირზე შეეხედათ, ელდა სცემოდათ. გამოდგა ნის ნამამასახლისარი, კარგის ოჯახის პატრონი და ხანში შესული კაცი, რომელიც არა-ერთხელ ყოფილა სოფლის მოხელეთ და უთუოდ ლიან ეცოდინებოდა ქურდების დევ-ნა!

სხვებიც გამოჩნდნენ. თურმე ნუ მთელი რაზმი ყოფილა ქურდებისა. ხელთ სჭერიათ გაღმა-გამოღმა მხარე კახეთისა, ველისციხიდგან დაწყობილი თელავამდის. ჰქონიათ სხვა-და-სხვა სოფლებში ბინა და დღეს ერთს სოფელში უქურდნიათ, ხვალ მეორეში. რაც ღვინო, არაყი თუ სხვა რამ უპარავთ, უზიდიათ დუქნებში და იქ უსაღებიათ.

ამ ნაირივე ავაზაკობა აღმოჩნდა ციც-გომბორის მთაზედ. თითქმის გზები ნაპოვნია, ვინ არის ამ მთის მოთარეშენი, მაგრამ ყურსაც არავინ იბერტყავს. აუტკივარი თავი რაზედ ავიტკიოვო.

მესამე ახალი ამბავი გახლავთ ბატ. დარსკის მიერ კახეთის სკოლების დახედვა. ჩვენ წელს მოგვეცა შემთხვევა გაგვეცნო ბ. დარსკი, მაგრამ უმჯობესი იყო ისევ უცნობი ყოფილიყო, სანამ ის შთაბეჭდილება დაეტოვებინა ჩვენში, როგორც მან დასტოვა. ის მარტო რუსულს ენას აქცევდა ყურადღებას: სადაც ხედავდა, რომ მასწავლებელს მისთვის დედაენის ადგილი დაუჭერინებია, იმას აქებდა და სადაც ასე არ იყო, იქ საშინლად სწყრებოდა. . . . .

ეს შეხედულება თელავის მელადუმე ზოგიერთ პედაგოგს კიდეც მოეწონა. ჯერ სკოლებს რიგიანად ფეხი არც-კი მოუკიდიათ და ეხლავე უკულმა აწყობინეს ტრიალი.

ეხლა კი ნამდვილია, რომ ბ. კრუღლენკოსთვის, რომელიც ემსახურება თელავის სამოქალაქო სასწავლებლის დაბალს განყოფილებაში და ქართული იცის ორმოციოდე სიტყვა, უთქვამს, რომ სოფლის მასწავლებლად გადაგიყვანო. ს. შილდის მასწავლებელს საყვედური უთხრა, რომ აქამომდე რუსული რატომ არ დაგიწყვიაო, თუმც მან შაგირდები დეკემბერში ძლივს მოაგროვა და აქამომდე ქართულის კითხვაც არ იციან.

—„ქართული შინაც იციან, მაგას რა სწავლება უნდაო?" თურმე ეუბნებოდა.

რო ბევრი არ გავაგრძელო, მე ვურჩევ „წერა-კითხვის საზოგადოებას" ხელი აიღოს ყოველ-გვარის შემწეობის მიცემაზედ. თუ ფულები აქვს, თავის საკუთარი სკოლები გახსნას. . . . .

მეოთხეც—თელავის სომხების რაღაც ჩმაჩუნი გახლავთ. თითქოს რაღაც განცალკევებას ცდილობდნენ ჩვენში, ისეთს ნიშნებს აჩენენ. რა კარგია! თავიანთი მიწა-წყალი სხვას გაუბოძეს და ჩვენსას ეჭიდებიან. ზოგიერთ იმათ მოქმედებას შეუძლია კატა გამოათხრევინონ*. დღევანდლამდის ქართველებს და სომხებს ერთმანეთი ნამდვილ-ძმებსავით უყვარდათ და თუ ეხლა ვისმე მოეპრიანა ამ ერთობის დარღვევა, ეცადოს ამისთვის და ბოლოს ვინც იზარალებს, გამოჩნდება.

ჭონი.

ხდება ჩვენს სამჯავროებში, უმეტესი ნაწილი გაუნათლებელი და საკმაოდ მოუმზადებელი სეკრეტრების წყალობით ხდება და ამას მაინც აეიცდენთ თავიდამ.

ქაიხოსრო გულოვანი.

თფილისის სამკურნალო

ავათმყოფები მიიღებიან დილის რვა საათიდამ თორმეტ საათამდის.

ორშაბათს გარალევიჩი და ლისიცევი—შინაგან ავათმყოფობისა; კელდიში სიფილისტიკური და ხირურგიული ავათმყოფობისა; ბასუტოვი—ბებიაობის, ქალების და ყმაწვილების ავათმყოფობისა; ბაბაევი ძარღვების სისუსტის და შინაგან ავათმყოფობისა.

სამშაბათს. მინკევიჩი—ხირურგიული ავათმყოფობისა; ლისიცევი—შინაგან ავათმყოფობისა; კელდიში—სიფილისტიკური და ხირურგიული ავათმყოფობისა; ბასუტოვი—ბებიაობის, ქალების და ყმაწვილების ავათმყოფობისა; ბაბაევი და დანიელ-ბეგოვი—ძარღვების სისუსტის და შინაგან ავათმყოფობისა.

ოთხშაბათს. ლისიცევი და მირამანოვი შინაგან ავათმყოფობისა; კელდიში—სიფილისტიკური და ხირურგიული ავათმყოფობისა; ბასუტოვი—ბებიაობის ქალების და ყმაწვილების ავათყოფობისა; ბაბაევი—ძარღვების სისუსმვათმყოფობისა.

ხუთშაბათს. ლისიცევი—შინაგაავათმყოფობისა; კელდიში—სიფილისტიკური და ხირურგიული ავათმყოფობისა; ბასუტოვი—ბებიაობის, ქალების და ყმაწვილების ავათმყოფობისა; ბაბაევი—ძარღვების ავათმყოფობისა.

პარასკევს. მინკევიჩი—ხირურგიული ავათმყოფობისა; ლისიცევი, მირიმანოვი და დანიელ-ბეგოვი—შინაგან ავათმყოფობისა; კელდიში—სიფილისტიკური და ხირურგიული ავათმყოფობისა; ბასუტოვი—ბებიაობის, ქალების და ყმაწვილების ავათმყოფობისა; ბაბაევი—ძარღვების სისუსტის ავათმყოფობისა.

შაბათს. ლისიცევი—შინაგან ავათმყოფობისა; კელდიში—სიფილისტიკური და ხირურგიული ავათმყოფობისა; ბასუტოვი—ბებიაობის, ქალების და ყმაწვილების ავათმყოფობისა; ბაბაევი—ძარღ. ს სუსტის ავათმყოფობისა.

განცხადებანი

ინგლისის მაღაზიაში ახლად მიღებულია დიდ ძალი ჩაი პირველი მოკრეფისა 30% უკეთესი, ვიდრე სხვაგან. **იქვე იყიდება:** პაროსინა 40 კაპ. დაწყებული; სტაქნები, ბაკლები 10 კაპ—დამ; პადნოსები 5 კ.—დამ, მურაბა და ალბომები ნახევარ ფასად და სხ. (100—87)

კერძო სასწავლებელი კლიუჩარევისა და ზაგუმენაგოსი (ადრინდელი ტერ-აკოფოვისა) ამ თავითვე იღებს ყმაწვილებს, რომელთაც არ იციან ან თუ იციან ცოტათ რუსული ენა, ამ ენაზედ ვარჯიშობისათვის და პირველ დაწყებათი სწავლისათვისაც.

ადრესი სასწავლებლისა: სოლოლაკი, ბაღის ქუჩა № 38 (6—6)

ვაძლევ დღიურად და თვეობით იხფათ მებლიროვან ოთახებს, სახელად

„ლივადია“

გოლოვინის პროსპექტზედ. (20—7)

მერვე კლასსის გიმნაზიელი აძლევს გაკვეთილებს

ადრესი „დროების“ რედაქციაშია. (6—3)

ზრიქუროვის წიგნის მაღაზიაში (ბაღის პირ-და-პირ) და ბ-ნი იოანნის სიანთან (ოკრუჟნის სუდის ქვემოთ) ისყიდება წერა-კითხვის საზოგადოების გამოცემა:

წითელი ფარანი, ფასი 15 კ.
ხატაური — — — 10 კ.

ღვინო!!!!!

ხამდვილი კახური ახალად მივიღე პარტია ყველა სორტისა, ვედრა 2 მანეთ და 40 კაპ.—12 მანეთამდინ, ბოთლი 20 კაპ.—1 მანეთამდინ.

ისყიდება პაყარნი კამანჯის პირ-და-პირ წინამძღვაროვის სარდაფში.

პახელი ს. ი. კურდღელოვი. (3—3)

დაიბეჭდა და ისყიდება ბ-რ. ჩარკვიანის ქართული წიგნის მაღაზიაში

მამულის

საერთო მფლობელობაზე

თხზულება

ანტონ ფურცელაძისა

გამოცემული

ზაქარ ჭიჭინაძისაგან.

ფასი თითო წიგნისა ერთი აბაზი

ნაფიცი ვექილი

ალექსანდრე მირიანის-ძე

ჭყონია

მიიღებს ყველა სასამართლოებში საწარმოებლად სამოქალაქო, სამიჯნაო და სისხლის სამართლის საქმეებს.

სადგომი აქვს: ქუთაისში, სილაზე, მ. ჭყონიას სახლში. (5—5)

ისყიდება

თფილისის წიგნის მაღაზიებში ახლადგამოსული რუსულს ენაზე წიგნი.

Грузинскія крестьянскія грамоты, крѣпостные и судебные акты, грамоты и письма грузинскихъ и персидскихъ царственныхъ особъ. (Матеріалы для исторіи древной грузіи).

сост. Д. П. Пурцеладзе.

ქუთაისში ისყიდება ჭილაძეების მაღაზიაში.

ფასი ერთი მანეთი

ბოლგარულ-ინგლისური **ბუთანი გონვარდისა** მსურველთ შეუძლიანთ გამოიწერონ **თ. ა. პეპინოვისაგან**, რომელიც არის აგენტი ბ. გოვარდისა.

კანტორა პეპინოვისა არის ტფილისის ქალაქში, არწრუნის სახლში, დვორცოვის ქუჩაში. (6—6)

„ВОСТОЧНОЕ ОБОЗРѢНІЕ“

Еженедѣльная газета безъ предварительной ценз. под ред. Н. М. Ядринцева.

Изданіе посвященное жизни провинціи окраинамъ.

Выходитъ съ 1-го апрѣля, цѣна 8 р.

Содержаніе №№ 1, 2, и 3: Востокъ и Западъ В. П. Васильева.—Колонизаціонный вопросъ на окраинахъ.—Что такое Поземельная Община С. Я. Капустина.—По поводу 300-лѣтія Сибири Е. В. Максимова.—Центръ и окраины С.—Русскій Востокъ и его будущность.—Провинціальный вопросъ и переселенія.—Жолтый вопросъ въ Америкѣ и въ Сибири.—Значеніе области въ русской жизни.—Беллетристика: Странникъ на золотомъ озерѣ Ядринцева.—Гонимые (изъ сибирскихъ нравов) Н. И. Наимова.—Воспоминованія и грезы восточнаго фельетониста.—Послѣднія новости по переселенческому вопросу.—Сибирскіе вопросы и реформы.—Хроника.—Политическіе обзоры и вѣсти съ востока.—Обзоръ общественной и провинціальной жизни.—Корреспонденціи изъ Тобольска, Томска, изъ Барнаула, съ Алтая и т. д.—Хроника жизни за недѣлю.—Критика и библіографія.—Биржевыя извѣстія.—Объявленія.

Подписка въ конторѣ редакціи, Ивановская, д. 13, кв. 18.

Въ Тифлисѣ подписка принимается въ газетномъ агентствѣ В. ШАВЕРДОВА. (5—4)

დაიბეჭდა და ისყიდება

[illegible]
ყარამანის შვილი

მოთხრობა,

მეთოთხმეტე ნაწილი.

მსურველთ შეუძლიანთ მოით[illegible] ვონ პირველის ნაწილიდამ ვიდრე [illegible] ნასკნელ ნაწილამდინ მელიქიშვი[illegible] სტამბაში, ბატონ დიოდიმე კლ[illegible] სთან.

დაიბეჭდა, გამოვიდა და ისყიდ[illegible] თფილისის წიგნის მაღაზიებში

იგავ-არაკნი

კრილოვისაგან და სიბრძნე-სიცრუ[illegible] გან გალექსილი თ. რ. ერისთვის[illegible]

დაიბეჭდა და ისყიდება ბ-რ. ჩა[illegible] ვიანის ქართული წიგნის მაღაზ[illegible]

თამარ დედოფალი

შედგენილი

კ. ბ—შვილისაგან

გამოცემა

ზაქ. ჭიჭინაძისაგან

ფასი ერთი აბაზი.

ტაქსის

საკვებავ ხორაგეულებათა, რომე[illegible] იყიდებიან თფილისის ბაზრებში, [illegible] ნებში და დატარებით 1 ივნის[illegible] 15 ივნისამდის.

გამომცხვარი პური: ხორბლის ფქვი[illegible]
პირველის ხარისხის—1 გირ. 5[illegible]
მეორის „ —1 გირ. 3[illegible]
მესამის „ —1 გირ. —

იმავე ფქვილ. თონეში გამომცხვა[illegible]
პირველის ხარისხის—1 გირ. [illegible]
მეორის „ —1 გირ. 4[illegible]

ჯვარის-მამის პური:
პირველ ხარის. ლავაში 1 გირ. 6[illegible]
მეორის „ „ —1 გირ. 5[illegible]
მესამის „ „ —1 გირ. 5[illegible]

ძროხის ხორცი:
პირველის ხარისხის —1 გირ. 10[illegible]
მეორის „ —1 გირ. 8[illegible]
სუკი — — —1 გირ. 15[illegible]
ცხვრის ხორცი 1 გირ. 10[illegible]

ღორის ხორცი:
პირველი ხარისხის —1 გირ. —
მეორის „ —1 გირ. —

კოლხიდა

ამა 1882 წლის 1 ივნისიდამ

ქ. ფოთში

მიხაილოვის ქუჩაზე, ბულვარის პირ-და-პირ, ხუმარაძის სახლის ზემო ეტაჟ[illegible] ადრინდელი პატრონი **ალფონ ჟაკოს** სასტუმროისა

ახობამე ჭმართავს სასტუმროს

სასტუმრო ყველაფრით შემკობილი და მოწყობილი იქნება როგო[illegible] დიდ-კაცებისათვის, აგრეთვე საშუალ წოდების მოგზაურთათვის. უოვე[illegible] ღონის-ძიება იქნება მიღებული სასტუმროის სისუფთავისა და სიფაქიზი[illegible] თვის.

იმედი მაქვს, როგორც ადრე, პატივცემული საზოგადოება ახლაც დაიგდებს უყურადღებოდ ჩემს სასტუმროს.

(6—5) სასტუმროს პატრონი **ანტონ ახობაძე.**